

Landskap: Skåne Upptecknat av: Sten Borg

Härad: Albo Adress: Hantverksg. 17. Lund.

Socken: Ravlunda Berättat av: Axel Hansson

Uppteckningsår: 1943 Född år 1904 i Skodala

Skogvaktare.	s. 1.
Skaumannen.	s. 1-2.
Skautöj.	s. 3.
Gäst.	s. 4.
Skatt.	s. 4.
Jättekast.	s. 5.
Skausnuvan.	s. 5.
Kloka.	s. 6.
Åsumspågen.	s. 7.
Stämman hästar.	s. 8.
Ryttaren som snubblade mot kyrkspiran.	s. 9.
Bäckhästen.	s. 9-10.
Mästerskytten.	s. 10.
Väcka orm.	s. 11.
Skattsägner.	s. 11-12.

(H. G. 21.)

ACC. N:R M. 9222: 1.

Jag är född nere på Skodala. Det var till en början ett skogvaktarboställe under Torup. Sen kom det att höra till Ravlundå och blev sen torp under Kristinehov.

På den tiden skulle dom vakta i skogarna så att där inte fanns tjuvskyttar. Dom hade horn med sej som dom tuta i för att spektoren skulle veta att dom var där.

Skaumannen.

Skaumannen höll till där nere i Skodala i skogarna. Ibland låg han inne i stuorna och dom kunde tydligt höra hur han snark. En gång så kom husbonden hem en kväll. Och då ~~märkte~~ märkte han att där var nån inne. Så han sa till sin gumma: "Vem har lånat hus här?" Men gumman visste inte om att där var nån så hon sa att hon hade inte lånat hus till nån. Och

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9222:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

när hon så det så hörde dom att en dörr öppnades och stängdes.
Så då förstod dom att det var skaumannen som gick sin väg.

En gång skulle min fars farfar hämta hö till djuren. Och när han då kom opp på stängslet och tog i höet så fick han fatt i skaumannens ben. Skaumannen bara skratta men var han blev så rädd så han trilla ner i golvet.

En gång kom där dit en man som hade en björn med sej. Han fick va där om natten. Så kom skaumannen också döt och gick fram till kakelugnen och hade grodor med sej som han stekte på ugnen och åt. Då blev björnen intresserad och då sa skaumannen; "Kissa vil du ha?" O ch så gav han björnen en gröda. Men etter en stund ville björnen ha fler men då blev dom ovänner och börja slåss. Dom for ut ur stuan och opp i

ACC. N:R M. 9222:3.

i skogen. Och där slogs dom så att dom rev opp träna på en stor plätt. Men hur det gick vet jag inte.

Skautöj.

Här var en tostua. Det var en stua där dom torka lin. Dom sa att där var skautöj där. Det var liksom spöge. En gång var min farmor och en annan kvinna där. Farmor hade ett ljus med sej och det hade hon ställt på ett krus. Och så rätt som det var så blev det ett faslet dunder. Och då skrek farmor: " Där gick kruset som jag hade ställt ljuset på." men när dom så etter så var det helt och dom fick aldrig reda på var det var som dundra.

Far var en gång nere vid Killehusen. Och rätt som han gick så trilla alla gårderna runt omkring honom. Men så etter en

3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9222:4

stund så stod dom oppe igen som vanligt.

Min fars farfar va en gång och följde en ~~xsom~~ skulle till Öståkra. Det var sent på kvällen så dom hade lykta med sej. När dom då kom till nära sandkullar som låg vid vägen så var där en gast som skrek. Och då blev dom så rädda så dom slog itu lyktan.

Skatt.

Här ligger en backe som dom kallar för Mormors backe. Jag har hört av en kvinga från lilla Skodala att där skulle ligga en skatt för i världen. Hon sa att det bruka blossa där förr. Men så var där nära danskar som var och tog skatten. Det är i alla fall gravat där men om dom fick den vet jag inte.

4.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9222: 5

Jättekast.

Förr så låg där en stor sten i Kålalalyckorna mellan Maglehem och Olseröd. Men den blev sen tan och sprängd när dom byggde bron vid Brostorp. Dom sa att det var en jättekvinna på Stenshuvud som skulle slå ner Maglehems kyrka med stenen. Men den träffa inte. Och då far där en jätte som sa till henne: "Det var ett dåligt kast. Så långt som du kasta kan jag hoppa." Och så tog han ett skutt och satte sej på stenen och etter det så blev där märke i stenen etter hans rumpa.

^aSkusnuvan har jag inte hört nåt vidare om. Hon bruka lura folk vilse i skogen. Och så var hon håltom baktill och så skramla det när hon hoppa.

5
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9222:6.

Kloka.

I Eljaröd var där en gubbe som var klok. En gång ~~när~~ var där en påg som hade blivit biten av en orm. Hans far gick till den kloke och sa hur det var. Då gick den kloke etter en flaska med ~~nått~~ brännevin och så satte han på kaffe och ville att dom skulle dricka en gög. Men faren sa att det var nog bäst att dom gick till pågen. Men då sa den kloke; Bry du dej inte om det för så fort du sa hur det var så jag fick veta det så kan inte svullnaden gå längre och inte ormen heller. Så drack dom gög och sen gick dom till pågen. Och det var som han hade sagt. Svullnaden hade inte blitt större och seng gick dom och titta på ormen. Han kunde inte heller komma ifrån där han var.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9222:7

Åsumspågen.

En gång var där en gubbe som hade en stud. Så vid ett tillfälle så sa han; "Jag ger Fan i studen." Dan etter så var han av med studen och så gick han till Åsumspågen och ville att han skulle skaffa igen den. Men då sa Åsumspågen; "Vet du inte var studen är. Den gav du ju till Fan. Nu har han tatt den. Du kan se i mossen där ligger den." Och när gubben titta etter i mossen så hade studen drunknat där.

En gång blev Åsumspågen åtalad av landsfiskalen. När dom skulle hämta honom så ville inte hästarna gå. Men så fort Åsumspågen gick av vagnen så skena hästarna.

7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9222: 8.

Länsman Monthan var en gång ute och körde med hästskjuts.
Då var där en fyllehund som ville åka med honom. Men Monthan ville inte ta opp honom utan körde vidare. Men han hade inte kört mer än en liten bit förrän hästarna stämde och ville inte gå längre. Då sa Monthan: "Jaså du är av den sorten. Ja då är det väl bäst att du får åka." Och så tog han opp fyllehunden. När dom så hade kört en bit så trilla fyllehunden av vagnen och då brydde sej Monthan inte om att stanna och ta opp honom. Men när han då hade kört en bit så stämde hästarna igen så Monthan var tvungen till att ta opp fyllehunden igen och då gick det bra att köra igen.

8
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9222:9.

Far talte om att en gång var där en man som var i Stockholm och som skulle till Skåne, men han hade brått och visste inte hur han skulle hinna ner. Då kom där en häst fram till honom och fråga om han ville rida så skulle han komma till Skåne medesamma. Det var ju mannen med på. Men så sa hästen: "Du får inte nämna Jesu namn under tiden." Det lova mannen att inte göra och så bar det iväg. Men rätt som det var så snubbla hästen och då blev mannen rädd och sa: "Kors i Jösse namn." Och medesamma så stod han på marken. Det var Åhus kyrkspira som hästen hade snubblat mot.

Min moster sa att hon hade sett bäckahästen en gång. Det var vid Björshus. Den kom opp för en backe och var vit och faslet lång.

Där var också en gång nära påga som fick syn på en vit häst

9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9222:10.

nere vid en bäck. Den var faslet lång. Och när dom fick se det så var där en av dom som sa; "Kors i Jösse namn en sån lång häst." Och medesamma så sprang hästen rakt ner i bäcken.

Jag har hört talas om en jägare som var fin till att skjuta. Han kunde skjuta vad han ville. Så en gång hade han fått order att skjuta ett rådjur. Han brydde sej inte om att gå ut på jakt utan blev hemma och rätt som det var så kom där tre rådjur framspringande. Han sa då att han skulle skjuta det mellersta för det var det riktiga. Det första var vägvisare och det tredje var påfösare. Dom var svetta och varma och det sa han berodde på att dom hade sprunget i ett sträck ända från Vitaby.

10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9222; //

En gång var där två stycken gubbar som gick och slog gräs. Så fick dom syn på en orm. Då tog den ene ormen och stoppa den i lomman. Där låg den en stund men rätt som det var så börja den röra på sej. Då sa den gubben som hade stoppat ormen på sej till den andre; "Jaså, du djäkel, du kan väcka den." Den som stoppa ormen på sej hade somnat den först men han visste inte att den andre var lika god så att han kunde väcka den.

En gång var där nåra som gick och gropa vid Vittskövle. Då hitta en av dom en hoper guld och silver men han sa inget om det till dom andra. Sen på natten gick han dit och tog det. Det var en kittel full med guld och silver. Då kom där en och ville hjälpa honom bära, men han svara inte utan gick hem. En av hans glyttar som titta i kittelen blev blind av det.

//
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9222: 12.

Sen sålde han allt guld och silvret, till Danmark och blev rik på det viset.

Vid Hassla var där en dräng som gick och huggde träd. Så hitta han i ett träd en kittel med guld och silver. Han gick in till bonden och berättade det. Men bonden sa att det skulle han låta va. Det fick man inte ta. Men sen på natten så gick bonden själv och tog det och blev rik. Men där blev ingen lycka i huset etter det.

Vid Värkån är där en backe som det skall ligga en skatt i. Där var nåra som skulle ta den. Men dom fick inte säj nåt. Dom grava och stötte på en kista. Då fick en av dom se att det brann i Ravlunda och då skrek han: "Ravlunda by brinner." Då släppte dom kistan och den rulla ner i ån och sen fick dom inte fatt i den. Men det brann inte i byn.

12
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV